

Utvärdering Samling Online 26/5 2020 - sammanställning

Två enkäter har skickats ut till de som deltog på Samling Online den 26/5. En för företagare och civilsamhällsaktörer, och en för stödaktörer. 96 personer fick en enkät (69 av dessa var stödaktörer och 27 var företagare/civilsamhällsaktörer, vilket speglar deltagandet på Samling Online). Totalt har 26 personer svarat på sin enkät (19 stödaktörer resp. 7 företagare/civilsamhällsaktörer).

Vad var Samling Online, och varför?

Syftet med Samling Online var att lyfta problematiken med att stödsystemet och dess stödaktörer inte tycks förstå landsbygdens småföretagande, och vice versa. Tilliten och relationen mellan de två sidorna är svag då företagen inte upplever att stödsystemet är dem behjälpligt, samtidigt som stödaktörerna upplever att de trots sina modeller och verktyg för framgång och företagsutveckling inte når fram till småföretagen på landsbygden.

Den låga förståelsen för varandra är inte baserad på okunskap utan snarare på att de två sidorna (stödaktörssidan resp. småföretagarsidan på landsbygden) helt enkelt har olika bild och uppfattning av hur företagande går till och ska gå till. Det baseras på att stödaktörerna verkar i en struktur som från början är skapad för att stötta och hjälpa företag och därför står vid sidan om det aktiva företagandet. Samtidigt som småföretagare på landsbygden är själva företagandet och lever i det. Dessutom är stödsystemet, som i många fall finansieras av staten och andra offentliga myndigheter och organisationer, samt existerar enbart på grund av ett "högre" uppdrag, uppbyggt på byråkrati där kontroll, mätbarhet samt linjär utveckling och effektivisering är den rådande arbetsgången. I kontrast till småföretagarnas arbetsgång som, p.g.a. att de lever i det och därmed handskas med företagandet, i mångt och mycket präglas av oregelbundenhet, pragmatism, kaos och till viss del slump. Inte konstigt att de två "världarna" har olika förståelse av vad företagande är, hur det går till och hur det ska gå till. Och inte konstigt att tilliten och relationen dem emellan är svag.

Med Samling Online ville vi därför skapa en neutral mötesplats där de två "världarna" tydligare skulle kunna framträda. Tanken var att representanter från de två världarna enklare skulle kunna få en bild av den andra världen, och framförallt en ökad förståelse för hur den andra världen upplevs av dem som lever i den. Alltså hur stödaktörer resp. småföretagare på landsbygden ser på, förstår och upplever företagande- på sina respektive sätt. En ökad förståelse för hur "den andra sidan" upplever sin verklighet tror vi är nödvändigt för att bygga och stärka tilliten dem emellan samt förbättra relationen. Formen för mötesplatsen var en digital tillställning/sammankomst, en Samling Online, med bl.a. utställningsmontrar för stödaktörer, föreläsningar från de båda "världarna" och nätverksfunktionen Samling Matcha on Grip. Samling Online genomfördes med det digitala verktyget Easy Virtual Fair.

Resultat av utvärderingen

Svaren från enkäterna visar att syftet med Samling Online upplevdes som hyfsat tydligt, framförallt hos stödaktörerna. Några svarande trodde att syftet var ett annat, av mer teknisk natur.

Den insikt som allra flest tar med sig från Samling Online, oavsett om man svarade som småföretagare/civilsamhällesaktör eller stödaktör, är *Ökad förståelse för hur en digital mässas kan gå till*. Därefter kommer (i inbördes ordning):

- För småföretagare/civilsamhällesaktörer – *Ökad förståelse för stödaktörernas verklighet och deras perspektiv på småföretagande; samt Vikten av att bli förstådd; samt Någon slags förändring måste ske för att stödsystemet (stödaktörer) bättre ska kunna vara till hjälp för mindre företag på landsbygden.*
- För stödaktörer – *Ökad insikt kring landsbygdens förutsättningar och dess komplexitet; samt Att nätverk och kontaktytor har stor betydelse; samt Entreprenörskap och företagande är viktigt för en ort och dess invånares välmående; samt Vikten av tillgänglighet och närvaro för bättre kontakt.*

Reflektion

Småföretagare/civilsamhällsaktörer verkar med andra ord ha fått viss ökad förståelse för stödaktörernas verklighet och deras perspektiv på företagande. De verkar även ha fått en viss förståelse för att någon form av förändring krävs för att stödsystemet ska kunna vara dem mer behjälpligt, vilket stärker tesen om att det finns ett glapp i förståelse mellan småföretagare på landsbygden och samhällets stödaktörer. Och att detta måste lyftas upp i ljuset.

Stödaktörerna verkar i sin tur ha fått ökad insikt i landsbygdens komplexitet och betydelsen av nätverk och kontaktytor, vilket kan tolkas som att de ökat sin förståelse för landsbygden som ekosystem. Detta synsätt diskuterades även under Samling Online och syftar till att se en landsbygd med sina olika komponenter, företagaren inkluderat, som ett ekosystem där kontaktytor, nätverk och andra aspekter är betydelsefulla byggstenar för en fungerande och för företagaren gynnsam helhet. Insikten *Ökad förståelse för småföretagarnas verklighet, samt Vikten av att lyssna och försöka sätta sig in i andras upplevelse*, hamnade däremot ganska långt ner på listan över stödaktörernas insikter (även om de fortfarande är tillskansade insikter). Med kritiska ögon kan det därför ses som att Samling Online inte fullt ut lyckades med att bidra till ökad förståelse hos stödaktörerna för "den andra sidans", i detta fall småföretagens, verklighet. Anledningarna kan vara många, t.ex. att inte tillräckligt med föreläsningar från företagare- och landsbygdsaktörssidan hölls, eller att det perspektivet/den verkligheten inte tillräckligt kom fram i ljuset. Samtidigt är det många andra faktorer som kan påverka svaren, t.ex. att man bara lyssnade på vissa föreläsningar, bara deltog som stödaktör i utställningsmontern etc. Dessutom var svarsfrekvensen som nämnt ovan ganska ojämn, vilket innebar fler svar från stödaktörer och färre från småföretagare/civilsamhällsaktörer. Det faktum att småföretagare i högre grad än stödaktörer uppgav en ökad förståelse för "den andra sidans" verklighet och perspektiv på småföretagande kan dock tänkas vara en spegling av det strukturellt inrutade stödsystemet. Vi menar att förmågan till förändring inom

stödsystemet ligger i att de själva måste kunna se och förstå problemet samt närma sig det, vilket kanske inte skedde under Samling Online om man går på statistik från enkäten samt tänker bort andra faktorer som kan ha spelat in. Insikten *Vikten av tillgänglighet och närvaro för bättre kontakt* var något som stödaktörerna tog med sig från Samling Online, vilket hur som helst visar på en ökad förståelse för att någon form av förändring krävs.

På frågan *Känner du att du har fått med dig något från dagen som bättre hjälper dig att möta småföretagare på landsbygden?* så svarade 15 stödaktörer Ja och 4 Nej. Oavsett vad detta något är så ser vi det som ett positivt utfall och ett första steg i rätt riktning för att förändring av stödsystemet ska kunna ske. Detta är relaterat till frågan *Känner du att du kan applicera insikterna från dagen i ditt arbete som stödaktör (för att bättre kunna möta småföretagare på landsbygden)?* där 16 stödaktörer svarade Ja och 3 svarade Nej. Kan man då tänka att Samling Online var ett tillräckligt effektivt initiativ för att komma till bukt med problemet, nu när stödaktörerna kan applicera sina insikter i sitt arbete? Nej, så bör man troligen inte tänka, eftersom vi inte vet vilka insikter de syftar till i frågan eller hur de tror att de ska applicera dem.

I motsats till detta står svaren från småföretagare/civilsamhällsaktörer, som visar att strax över majoriteten inte tyckte att de hade fått med sig något från dagen som kunde vara till nytta i mötet med stödaktörer. Intressant kollision. Som tidigare nämnt var det få småföretagare/civilsamhällsaktörer som svarade på enkäten vilket kan ha påverkat resultatet. På frågan *Som småföretagare (eller civilsamhällsaktör på landsbygden), hur vill du att stödaktörer ska jobba för att hjälpa dig?* så är svaret (sammanfattat):

- Försök förstå företagarnas verklighet genom att lyssna, visa nyfikenhet, ta med deras erfarenheter, undersöka, vara mer "i fält".
- Ökad dialog och ökat samarbete för utveckling.
- Bidra till/möjliggöra kontaktskapande mellan företag.
- Personligt.
- Kostnadsfri rådgivning.
- Fokus främst på företagaren och dess behov, ej underliggande/gömnda agendor.

Samling Matcha on Grip, ett nätverksverktyg som möjliggjorde kontaktskapande mellan de olika aktörerna och som lanserades i samband med Samling Online, var inte så populärt och upplevdes av många, både stödaktörer och småföretagare/civilsamhällsaktörer, som lite krångligt och onödigt (som ett parallellt verktyg till redan etablerade verktyg t.ex. Facebook och LinkedIn). Enkätterna visar att få planerar att fortsätta använda verktyget eller testa verktyget efter Samling Online. Några av de svarande ville dock bli påmind om dess existens ännu mer, då det hamnat i skuggan av Samling Online och inte lika aktivt har marknadsförts. Vår reflektion av detta är att vi kunde ha varit tydligare i vår kommunikation gällande syftet med Samling Matcha on Grip. Kanske skulle deltagarna på Samling Online haft ett större

intresse för att prova verktyget om det varit tydligare vad det gick ut på, varför det var värt att registrera sig för det och hur det skiljer sig från andra etablerade verktyg. Att verktyget upplevdes som krångligt och inte fullt tekniskt enkelt var inget vi riktigt kunde ha påverkat vid etableringen, eller kan påverka nu. "Samling Matcha on Grip" (genom verktyget Grip) löper vidare ända till maj 2021 och vi planerar en nyetablering av det i samband med "Samling Framåt" som är en uppföljning på Samling Online (14:e september). Detta för att vi trots allt ser potentialen i verktyget, framförallt som en samlande funktion för förändringsarbetet hos stödaktörerna. Med rätt kommunikation av Samling Matcha on Grip kan vi lämna över stafettpipen till de andra stödaktörerna och låta förändringsarbetet börja. Dessutom löper vårt samarbete med Grip på fram till maj oavsett, så då kan vi lika gärna försöka ge det en chans till.

I enkäterna uppgav några att man blir tröttare av digitala tillställningar än fysiska. Det var även någon som tyckte att tempot hade varit lite högt under Samling Online och att det varit för få lite längre pauser.

Det faktum att Samling Online ibland var på engelska var inga problem för de flesta.

Hur går vi vidare med resultatet av utvärderingen? – Samling Framåt

Då utvärderingen visar att det fortfarande finns mycket att jobba på för att öka förståelsen för och medvetenheten om problemet (glappet), och då stödaktörernas förståelse för småföretagen på landsbygden och deras upplevda verklighet i låg men ändå positiv bemärkelse ökade under Samling Online, ser vi ett behov och en möjlighet att genomföra ytterligare ett steg. Med eventet Samling Framåt samlar vi specifikt stödaktörer och gräver djupare i problematiken kring varför stödsystem och småföretag på landsbygden har svårt att förstå och nå varandra. Verktyg och tankar för att lättare hitta fram till varandra kommer presenteras av relationsexperten Scott Catamas, och förhoppningen är att eventet ska mynna ut i användbara punkter, riktlinjer eller arbetssätt som varje aktör kan ta med sig till sin respektive verksamhet. Samling Framåt syftar helt enkelt till empatisk verksamhetsutveckling, där stödaktörerna ges möjlighet att på riktigt lära sig förstå sig själva och andra, vilket gör att de förhoppningsvis kan bli bättre på att förstå och möta de företagare som de har i uppgift att stötta. Samling Framåt är på så sätt ett steg för att ytterligare lyfta problematiken upp i ljuset samt påbörja/initiera en mer omfattande resa mot strukturell förändring.

Som nämndes ovan kommer vi trots rätt negativ feedback försöka göra en nyetablering av Samling Matcha on Grip i samband med Samling Framåt, i syfte att nyttja verktyget som en samordnande funktion för det fortsatta förändringsarbetet av stödsystemet.

Samling Framåt kommer vara knappt en halvdag lång, som ett resultat av utvärderingen. Detta för att deltagarna ska orka hänga med hela tiden men också för att de ska vilja delta. Att lägga ytterligare en heldag på Samling-konceptet känns mycket begärt av dem (Samling Online var ett heldagsevent).

Samtidigt tar Samling Framåt avstamp i att öka förståelsen för sig själv och andra genom att gräva djupare i känslor som tillit och rädsla samt lära sig lyssna och verkligen förstå, vilket tar

Louise Ramberg och Jonas Bergvall. Coompanion Uppsala & Sörmlands län.

MED FINANSIERING FRÅN

tid och inte kan stressas fram. Eventet går därför naturligt i linje med den kritik som framkom under utvärderingen, som handlade om att sakta ner tempot.

Samling Framåt kommer hållas på engelska direkt med Scott Catamas, eftersom engelska över lag inte upplevdes som ett stort problem.